

Zajęcia fakultatywne: 3 ECTS, konwersatorium, 30 h, 2024/2025

1	Nazwa zajęć po polsku i angielsku	Retor – erysta – sofista /Rhetor – Erist – Sophist
2	Imię i nazwisko wykładowcy, tytuł/stopień naukowy	dr Krzysztof Rojek
3	Język wykładowy	polski
4	Strona WWW	www.umcs.pl
5	Semestr	zimowy
6	Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS	Godziny kontaktowe (z udziałem nauczyciela akademickiego) Konwersatorium 30h Konsultacje i zaliczenie 3h Łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela akademickiego 33h Liczba punktów ECTS z udziałem nauczyciela akademickiego 1,1 Godziny niekontaktowe (praca własna studenta) Studiowanie literatury 30 Przygotowanie się do zaliczenia 27 Łączna liczba godzin niekontaktowych 57 Liczba punktów ECTS za godziny niekontaktowe 1,9 Sumaryczna liczba punktów ECTS 3
7	Wymagania wstępne	Brak.
8	Opis zajęć	Zajęcia stanowią próbę dokonania krytycznej refleksji nad znaczeniem i wykorzystaniem chwytów erystycznych w debacie publicznej. Fakultet rozpocznie historyczne wprowadzenie do tematyki retoryki oraz erystyki. Wskazane zostaną najważniejsze podstawy sztuki krasomówstwa oraz prowadzenia sporów. Historyczny wstęp pozwoli przybliżyć odbiorcy podobieństwa i różnice między różnymi obliczami mówcy publicznego. Krytyczna analiza wybranych chwytów erystycznych pozwoli wskazać pozamerytoryczną przewagę erystyki nad argumentami merytorycznymi. Ukazanie etycznego oraz pedagogicznego kontekstu retoryki ułatwi bronienie się przed erystyką na rzecz rzetelnej, akademickiej debaty.
9	Zakres tematów	1) Zajęcia wprowadzające 2) Starogrecki antropocentryzm i klasyczne rozumienie humanizmu. Problem prawdy. 3) Portret antycznego nauczyciela: retor i sofista. Metoda sokratejska. 4) Klasyczna i współczesna kompozycja mowy. 5) Argumentacja w dyskusji (wzrastająca, opadająca, liniowa, nestoriańska). 6) Amplifikacja (wzmacnianie) mowy za pomocą klasycznych i współczesnych technik wpływu społecznego. 7-10) Znaczenie klasycznych argumentów wizerunkowych, emocjonalnych i rzeczowych dla celów perswazyjnych i obrona przed nimi (A. Schopenhauer). 11-14) Znaczenie współczesnych argumentów wizerunkowych, emocjonalnych i rzeczowych dla celów perswazyjnych (M. Kochan).
10	Literatura (z podziałem na obowiązkową i uzupełniającą)	Literatura obowiązkowa: M. Kochan, <i>Pojedynek na słowa: techniki erystyczne w publicznych sporach</i> , Wydawnictwo Znak, Kraków 2006. A. Schopenhauer, <i>Erystyka czyli Sztuka prowadzenia sporów</i> , tłum. B. i

		<p>L. Konorscy; przedm. Tadeusza Kotarbińskiego, Wydawnictwo Literackie, Kraków-Wrocław 1984.</p> <p>B. Witkowska-Maksimczuk, <i>Elementy retoryki i erystyki w przykładach</i>, Oficyna Wydawnicza Aspra, Warszawa 2014, s. 61-80.</p> <p>Literatura uzupełniająca: B. Bogołębska, M. Worsowicz, <i>Retoryka i jej zastosowania - Podręcznik dla studentów dziennikarstwa i innych kierunków humanistycznych</i>, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2016. <i>Ćwiczenia z retoryki</i>, red. M. Barłowska, A. Budzyńska-Daca, M. Załęska., Warszawa 2010. <i>Manipulacja – pedagogiczno-społeczne aspekty</i>, red. J. Aksman, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Kraków 2010 (fragmenty). L. Lakomy, M. Lakomy, <i>Współczesne zagrożenia demokracji. Komunikowanie perswazyjne – erystyka</i>, Wydawnictwo WAM, Kraków 2016.</p>
11	<p>Efekty uczenia się z przyporządkowaniem do efektów uczenia się kierunkowych</p> <p>(w przypadku zajęć dedykowanych kreatywności społecznej efekty zajęć należy przyporządkować do efektów kierunkowych kreatywności; w przypadku zajęć niededykowanych, efekty zajęć powinny być przyporządkowane do efektów kierunkowych również innych kierunków)</p>	<p>Wiedza:</p> <p>W1. Student dysponuje wiedzą z zakresu terminologii retorycznej i stosuje ją do rozwiązywania złożonych problemów natury teoretycznej i praktycznej: Filozofia I st.: K_W07 Filozofia II st.: K_W07 Kognitywistyka I st.: K_W01 Kreatywność społeczna: K_W01 Socjologia I st.: K_W06</p> <p>W2. Student zna zagadnienia związane z kształtowaniem się i historyczną zmiennością chwytów erystycznych ze szczególnym wskazaniem na w okresie starożytny i współczesność. Filozofia I st.: K_W08 Filozofia II st.: K_W08 Kognitywistyka I st.: K_W11 Kreatywność społeczna: K_W05 Socjologia I st.: K_W01</p> <p>W3. Student zna techniki argumentacji perswazyjnej oraz potrafi odróżnić argumenty merytoryczne od pozamerytorycznych w komunikatach publicznych. Kreatywność społeczna: K_W07 Filozofia I st.: K_W12 Filozofia II st.: K_W12 Kognitywistyka I st.: K_W13 Kreatywność społeczna: K_W08 Socjologia I st.: K_W09</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U1. Student potrafi rozpoznawać moralne dylematy współczesnej cywilizacji występujące na skutek wykorzystywania pozamerytorycznych chwytów w dyskusjach i debatach. Filozofia I st.: K_U04 Filozofia II st.: K_U04 Kognitywistyka I st.: K_U01 Kreatywność społeczna: K_U01</p>

		<p>Socjologia I st.: K_U03</p> <p>U2. Student potrafi dostrzegać i stosować rozmaite techniki argumentacyjne na rzecz uzasadnienia i uatrakcyjnienia swojego stanowiska. Filozofia I st.: K_U03 Filozofia I st.: K_U03 Kognitywistyka I st.: K_U09 Kreatywność społeczna: K_U03 Socjologia I st.: K_U05</p> <p>U3. Student potrafi brać udział w dyskusjach wymagających znajomości sztuki komponowania mowy oraz zna zasady użycia argumentów rzeczowych, emocjonalnych i wizerunkowych. Kreatywność społeczna: K_U04 Filozofia I st.: K_U06 Filozofia I st.: K_U11 Kognitywistyka I st.: K_U09 Kreatywność społeczna: K_U04 Socjologia I st.: K_U06</p> <p>Kompetencje społeczne: K1. Student jest gotów do przestrzegania norm postępowania przyjętych w środowisku akademickim poprzez odpowiedzialny dobór argumentów podczas dyskusji. Filozofia I st.: K_K04 Filozofia I st.: K_K05 Kognitywistyka I st.: K_U06 Kreatywność społeczna: K_K05 Socjologia I st.: K_K06</p>
12	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (oddzielnie dla każdego efektu)	<p>W1. aktywność w trakcie zajęć, dyskusja, zaliczenie końcowe W2. aktywność w trakcie zajęć, dyskusja W3. aktywność w trakcie zajęć, zaliczenie końcowe U1. dyskusja U2. dyskusja, zaliczenie końcowe U3. dyskusja K1. aktywność w trakcie zajęć, dyskusja</p>
13	Metody dydaktyczne	Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, dyskusja, burza mózgów, praca nad tekstem, prezentacja multimedialna
14	(1) Metody oceniania (2) Kryteria oceniania	<p>1) Bieżąca aktywność studenta w trakcie zajęć, zaliczenie końcowe, dla chętnych: referat w trakcie zajęć 2) Aktywność w trakcie zajęć, dla chętnych: referat w trakcie zajęć</p>